

fabrica mundi. Illis tamen diebus jejuniū nulla lege fuisse ab Ecclesia indictum, patet ex Tertulliano, Lib. de *Oratione* cap. 14.; ex Canone 67. Apostolorum; ex Sancto Epiphaniō, in *Expositione Fidei*; ex Innocentio I., *Epistola I. ad Decentium*; ex Isidoro Hispalensi, Lib. de *Ecclesiasticis Officiis* cap. 42. Postremo illud observes, Ecclesiam Occidentalem primis quidem saeculis in hisce jejuniis cum Orientali consensisse, ut ex Victorino, Ambrosio, Hieronymo, et Augustino liquet. Verum quum quartosaeculo Sabbathum apud Occidentales jejunari coēptum esset, uti constat ex Synodo Illiberitana, atque Augustino, mox id ipsum jejunium sabbati feriae IV. jejunio antelatum est. Itaque sensim, gradatimque omissum illud neglectumque fuit, donec tandem in omnibus Ecclesiis, quae Sabbato jejunare cooperant, feriae quartae jejunium prorsus abolitum est: quod observavit eruditus Albaspinaeus.

EXPLICIT LIBER DECIMUS.

— 333 —
LIBER UNDECIMUS

DE SACRAMENTIS, BENEDICTIONIBUS, ET PROCESSIONIBUS.

CAPUT I.

De antiquis Baptismi nominibus, de ejus materia, forma et Ministro.

1. *Baptismus proprius* (1) mersionem significat a graeco Βαπτίζειν mergere, tingere. In antecessum autem non abs re erit diversa nomina, quibus in primaeva Ecclesia Baptismus donari consuevit, hic exponere. Ac 1.º *Indulgentia*, sive peccatorum remissio dictus est. Hinc ab Augustino de *Baptismo* Lib. V. cap. XXI. *Sacramentum remissionis peccatorum appellatur*. Quod sane Baptismi nomen Graecis etiam usurpatum occurrit, a quibus αμπτίων οὐδεποτε ablutio peccatorum, αφεσις πλημμεληματου, remissio delictorum nuncupatur. Ita Gregorius Nyssenus *Oratio in Baptisma Christi*. 2.º Cum autem per Baptismum ex peccati morte in iustitiae vitam homo renascatur, hinc *regeneratio*, vitae aqua, fons divinus, regenerationis lavacrum, nominari consuevit. 3.º Quod vero baptizatorum mentes divina luce perfunduntur, Baptismum ipsum, *Illuminationem* veteres dixerunt. Id nomen in Chrysostomo, *Homilia XIII. in Heb.*; Nazianzeno, *Orat. XL. de Baptismo*; vulgato Dionysio Areopagita, *Hierarchia Ecclesiastica c. III.*; Concilio Laodiceno, can. XLVIII.; aliis-

(1) Trombelli, *De Baptismo Caput I. et seqq.*

que scriptoribus frequenter occurrit. 4.º Quoniam etiam
is est Baptismi effectus, ut per illum ad salutem aeternam
homines perveniant, absolute vocatus est *salus*.
Augustinus Lib. I. de peccatorum merito et remissione cap.
XXIV. *Optime Punici Christiani baptismum ipsum nihil
aliud quam vitam vocant.* 5.º Appellatus quoque inveni-
tur *signaculum Domini, signaculum Christi, salutare signa-
culum*. Aliis tandem nominibus usurpatum baptismus oc-
currit, queis scilicet illius auctor, natura, atque effectus
varii significarentur.

II. De Baptismi materia erraverunt quamplurimi. Ac-
missis iis, qui negarunt Sacraenta quaelibet esse signa
sensibilia, Gnosticis nempe de quibus Irenaeus Lib. I.
cap. 21. num. 5. et Archonticis, de quibus Theodoretus
Lib. I. cap. XI. *Haer. Fab.*, atque aliis quibusdam, qui
superbo cognomine spirituales sunt appellati; iis inquam
missis, baptismum in aqua repudiarunt Manichaei, exi-
stimantes elementum illud a principio malo productum,
ut refert Augustinus de Haeres. cap. 46. His Bellarmi-
nus, Libro primo de Baptismo capite secundo, accenset
Paulicianos, qui in Sacramentis res materiales aversa-
bantur, Seleucianos et Hermianos Baptismum in aqua
non accipere, tradit idem Augustinus Lib. de haeres.
num. LIX. Novi Testamenti in hanc rem loca adeo sunt
perspicua, ut declaratione non egeant. Joannes cap. III.
v. 5. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto,
non potest introire in regnum Dei.* Tum Apostolos baptis-
mum conferentes aquam adhibuisse, aperta res est. *Ecce
aqua, inquietabat Eunuchus Philippo Diacono, Actorum
Cap. VIII. 36. quid me prohibet baptizari?... Et des-
cenderunt uterque in aquam Philippus, et Eunuchus; et bapti-
zavit eum.* Insuper in sola aqua, et quidem vera, ac
naturali conferri hoc Sacramentum, constans est Patrum
omnium saeculorum traditio, ut nihil opus sit sigillatim
eorum testimonia proferre, praesertim cum tali antiqui-
tati subscrivant duo Oecumenica Concilia, Florentinum
in Decreto de Sacramentis, et Tridentinum, Sessione VII.
De Baptismo, Can. II. Illud insuper hic advertere iuvat,

in Veteri Testamento non pauca nobis proposita fuisse
symbola, quibus Novi Testamenti baptismus Patres adum-
brari deprehenderunt. Ambrosius enim de *Mysteriis* cap.
3. tom. 2. pag. 328. praenunciata fuisse divinam aquae
energiam prima mundi origine agnoscit, cum Spiritus
Domini ferebatur super aquas. Profert et figuram bap-
tismatis expressam in mari, et in nube, testimonio Apo-
stoli confirmatam, 1. ad Corinthios Cap. X. v. 2. Fon-
tem praeterea Mara immisso ligno, quod Jesu Christi
Crucem adumbrat, dulcem factum; ac Naamanum Syrum
a lepra in Jordane mundatum, aquarum baptismatis spe-
ciem praesetulisse docet. Agit proximo capite de piscina
Siloë, in quam descendebat coelestis Angelus. Haec om-
nia fusori stylo prosequitur Lib. I. de *Sacramentis*, et
sequenti. Eadem profert S. Hieronymus Epistola 82. ad
Oceanum tom. IV. pag. 650. Haereticos, quorum antea
meminimus, aquam essentialem Baptismi materiam ne-
gantes, perenni traditione semper proscriptis Ecclesia.
Atque hic nota, electam quoque fuisse aquam pro mate-
ria Baptismi, quod in Baptismo scilicet, qui aqua con-
stat, praecipua Dei attributa commendantur, ut pluribus
docet Tertullianus in Libro, *de Baptismo*. Primo itaque
elucet in eo Dei sapientia, qui medio scilicet aptissimo
usus est, ad explicandum caelestem Baptismi effectum,
ipsumque ob hominum oculos posuit, qui non nisi per
sensus spiritualia percipiunt. Secundo innotescit etiam
quam maxime Dei omnipotentia, dum elemento multum
humili utitur, ut magnificum operetur effectum. Tertio
singularis quoque in nos Dei charitas splendet, qui in
Sacramento omnino necessario ad consequendam salu-
tem, materiam omnibus perviam, et ubique communem
instituit.

III. Quamvis plerique Haeretici, qui Baptismum reti-
nebant, usitatis in Ecclesia verbis illum conferrent; fue-
runt tamen, quos errorum suorum disciplina eo abripuit,
ut novas formas invehherent, in quibus nimis proprios
errores intruderent. Primi, qui de vitiata Baptismi for-
ma accusantur, sunt Gnostici. Eos porro in nomine trium

sine initio principiorum baptizasse, non obscure innuit Canon XL. de sic dictis Apostolicis. Baptismi verba etiam adulterasse Menandrum Simonis Magi discipulum, auctor est Tertullianus de Praescriptione cap. XLVI. De corrupto Baptismate accusat Helcesaeos Theodoreetus Haer. Fab. Lib. II. cap. VII. Montanistas non omnes, sed quos Cataphrygas appellare placuit, formam baptismi vitiasse apertum est. Eos enim in Patrem et Filium et Montanum, sive Priscillam baptizasse testatur Basilius Epistola ad Amphilochium. Paulianistae a Paulo Samosteno, qui Personas in Sancta Trinitate non distinguebat, sic appellati, irrita, et vana quadam formula usi sunt. Permulti etiam Ariani ex impio eorum dogmate formulas quasdam fabricarunt. Prioribus Ecclesiae saeculis unanimem fuisse omnium Ecclesiarum morem, ut in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti baptizarent, productis veterum Patrum testimoniosis, abunde demonstrant Theologi. Baptismi formam docuit Apostolos Christus ipse Dominus, ac per eos universam Ecclesiam, cum mittens illos in universum mundum, iussit praedicare, baptizantes in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Hinc Tertullianus Libro de Baptismo cap. 13. Lex, inquit, tingendi imposita est, et forma praescripta: Ite, inquit, doceite nationes, tingentes eas in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Formae a Jesu Christo praescriptae, teste Martene Lib. I. De antiquis Ecclesiae ritibus cap. I. art. XIV. num. XV. nonnulla verba addebat, seu interserebant Ecclesiae Gallicanae. Nam in antiquo Missali Gothicō Gallicano, quod vulgavit doctissimus, et religiosissimus Cardinalis Thomasius, ita exprimitur Baptismi forma: *Baptizo te in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti in remissionem peccatorum, ut habeas vitam aeternam.* Forma Baptismi apud Latinos est: *Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii et Spiritus Sancti.* Apud Graecos vero est: *Baptizetur servus Dei in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti,* ut est in Euchologio Graecorum.

IV. Solos olim Episcopos fuisse ordinarios, et legitimos Sacramenti Baptismi ministros, constans est et in-

dubitata sententia. S. Ignatius Epistola ad Smyrnenses num. VIII. Non licet sine Episcopo neque baptizare neque agapen celebrare. Tertullianus de Baptismo cap. XVII. Dandi inquit (Baptismi) ius habet Summus Sacerdos, qui est Episcopus. Cui concinuit S. Hieronymus in Dialogo adversus Luciferianos, sic inquiens: Unde venit, ut sine Episcopi iussione neque Presbyter, neque Diaconus ius habeant baptismi. Idem etiam innuit S. Augustinus in libro vigesimo secundo de Civitate Dei cap. 8. ubi agens de quodam meritis S. Stephani divinitus ad Christum converso, et baptizari cupiente, Et ecce, inquit, diluculum clamat, ut ad Episcopum curreretur. Veterum quidem Episcoporum Historiae nobis exhibent, quanta animi cura huiusmodi ministerium sanctissimi Praesules obiverint. Macariorum Jerosolymorum Antistitem scribit Theodoreetus Lib. II. Historiae Ecclesiasticae cap. 27. veste aureis filis contexta a Constantino donatum fuisse, ut ea indutus divini Baptismi ministerium perageret. Huiusmodi morem, quo olim in Ecclesia Episcopis baptizandi cura committebatur, plura quae supersunt in ecclesiastica Historia, monumenta apertissime evincunt. Ac primum depromittur, ex quo primitus in qualibet civitate unum dumtaxat Baptisterium extaret, idque prope Cathedralem Ecclesiam, ut adnotarunt Panvinius, Vicecomes, Martene, Chardon, Alleganza, Gori, Bellenghi et alii. Nulla autem congruentior unius Baptisterii, et prope Cathedralem constructi potest ratio assignari, nisi quod tempore illo soli Episcopi baptizarent. Argumentum alterum confidunt historica monumenta, quae ante Martenium, et recentiores Theologos, collegit in Appendice ad Ephesinum Latrocinium eximius P. Lopus: Epistola nempe Cleri Edesseni ad Photium et Eustachium, quae extat in Actis Concilii Chalcedonensis Act. X. rogantis, ut imminentि paschali festivitate ad propriam sedem Ibas remitteretur, quoniam ipsius praesentia opus erat propter catechismos, et propter eos, qui digni sunt sancto baptismate. Gregorius Papa Epistola XXXIII. Lib. I. Romanum Italiæ exarcham hortatur, ne Blondum Hortensem Episco-

pum amplius detineat, quippe eo absente: *Ecclesia sine rectore, et populus quasi sine pastore grec defueret, et ibidem infantes absque baptimate morerentur.* Atque hanc disciplinam viginis etiam saeculo VIII. ut soli nempe Episcopi essent ordinarii, et praecipui Baptismi ministri, constat plane ex variis Synodis.

V. At vero Presbyteris quoque baptizandi potestatem tribuunt tum Auctor Constitutionum Apostolicarum, in quibus Lib. III. cap. XI. praescribitur: *Permittimus baptizare solos Episcopos ac Presbyteros ministrantibus Diaconis; tum Innocentius I. Epistola ad Decentium: Presbyteri seu extra Episcopum, seu praesente Episcopo baptizant.* Insuper Augustinus Sermone CCCXXXIII. narrans infantem in gremio mulieris B. Stephani ope implorantis revixisse, inquit: *Continuo tulit illum ad Presbyteros, baptizatus est, sanctificatus est etc.* Ac Theodulphus Aurelianensis Antistes, editus a Sirmondo, de Baptismo cap. 18. *Presbyteris, inquit, sive absentibus, sive praesentibus Episcopis, baptizare licet.* Quae quidem testimonia illud suadere videntur, Presbyteros nimirum post Episcopos ordinarios antiquitus fuisse Baptismi Ministros. Ad Episcopum enim baptizandi ministerium, ut dictum superius fuit, primum spectabat, et non nisi de eius permisso ad Presbyterum. Diaconis vero commissum aliquando baptizandi munus, nequit in dubium revocari: Philippum Diaconum baptizasse Eunuchum Reginae Aethiopum constat ex Capite VIII. Actuum Apostolorum, ut supra innuimus. In Concilio Illiberitano Can. LXXVII. Diacono, qui ecclesiastica iurisdictione praeditus est, Baptismi administratio conceditur. Insuper Diaconis baptizandi ministerium in Sabbato Sancto propter Catechumenorum multitudinem commissam olim fuisse, non pauci erudit adnotarunt, ac praesertim Thomassinus de Ecclesiastica disciplina part. I. Lib. II. cap. XXIX. Quemadmodum igitur vi ordinis baptizandi ordinariam potestatem accipiunt Presbyteri; ita eamdem ex delegatione habent Diaconi.

VI. Et sane summa Baptismi necessitas id postulat,

ut si quod disserim immineat, a quibuscumque, dummodo evangelicis verbis conferatur, conferri possit. S. Hieronymus Dialogo adversus Luciferianos: *Si necessitas cogit, inquit, scimus etiam licere laicos baptizare: ut enim accipit quis, et dare potest.* Insuper, idem evincunt testimonia Gelasii in Epistola ad Episcopos Lucaniae, et Isidori Lib. 2. de Officiis Ecclesiasticis cap. 24. Concilium quoque Illiberitanum Can. 38. approbat Baptismum ab homine fidei, seu laico in extrema necessitate datum. Jam porro feminas etiam, si necessitas urgeat, Baptismum conferre posse, ex dictis per se patet; eadem quippe illarum ac laicorum ratio est: nec Patres feminas excludunt, cum a quocumque Baptismum dari posse docent. Constat ex Concilio Carthaginensi IV. cui interfuit S. Augustinus, Can. 100. Constat ex Urbano II. in Epistola ad Vitalem. Constat ex Decreto Eugenii. *In causa necessitatis, inquit, non solum Sacerdos et Diaconus, sed etiam laicus et mulier.... baptizare potest, dummodo formam servet Ecclesiae, et facere intendat quod facit Ecclesia.* Idem docent Concilium Compendiense anno 757. Can. 9.; et Nicolaus I. respondens ad consulta Bulgarorum, cap. 104.

VII. Valet quoque Baptismus praescripta Ecclesiae forma ab haereticis collatus. Magnis animis de hac re a veteribus disputatum est. Primus omnium Agrippinus Carthaginiensis Episcopus Baptismum ab haereticis administratum inanem censuit in Synodo Episcoporum Asiae et Numidiae, cui is praesedit, coacta an. CCXVII. uti Baronius, Pagius aliique putant. Agrippini decessoris sui vestigiis institutus Cyprianus, qui collatum ab haereticis Baptisma iterandum esse putavit; idque ratum fecit tribus Conciliis Carthagine celebratis. Idem visum Firmiliano Caesareae in Cappadocia Metropolitanu, aliisque Asiae Antistitibus in unum congregatis. At Cypriano aliquis obstitit Stephanus I. Summus Pontifex, qui Baptismum ab haereticis collatum, forma a Christo instituta, valere pronuntiavit, et nihil innovandum, nisi quod traditum sit, edixit. Stephanus decreto universa conquivit Ec-

clesia, et secundum ejus sententiam in *plenario orbis Concilio* controversiam diremptam, inquit Augustinus Lib. I. de *Baptismo contra Donatistas* cap. 7. Nec vero longa disputatione opus est, ut propugnat a Stephano Papa institutum ex traditionis apostolicae fontibus profluxisse demonstremus. Nullum in Occidente vestigium appetit iterati Baptismi, praeterquam in Africa. In Oriente testatur Eusebius *Hist.* Lib. 7. c. 2. antiquam consuetudinem invaluisse, ut in recipiendis haereticis sola manuum impositione cum precationibus adhiberetur: quem morem Aegyptios perspicimus esse prosecutos, ex testimoniois Dionysii Alexandrini apud Eusebium in eodem libro existantibus. Huc accedit Basilii testimonium, qui Baptismum Montanistarum Dionysio Alexandrino probatum fuisse asseverat. Can. 1. Ipsa etiam Africa testis citari potest illius traditionis, quam acerrime impugnavit. Neque enim Afri ante Agrippini decreta Baptismum ab haereticis datum iterabant; idque ipsos esse confessos perspicitur ex his Firmiliani verbis: *Quod quidem adversus Stephanum vos dicere Afri potestis, cognita veritate errorem vos consuetudinis reliquisse.* Ipse etiam Cyprianus, dum ait in Epistola ad Jubajanum non novum aut repentinam rem esse, ut baptizentur qui ab haereticis in Ecclesiam veniunt, sed multos annos esse, ex quo Agrippino duce id Episcopi in Concilio statuerunt, non obscurae novitatem opinionis suae confitetur, illiusque fontem et caput Agrippinum agnoscit. Sed ad rem audiatur S. Leo Epistola 129. ad Nicetam Episcopum cap. 7.: *Qui baptismum inquit, ab haereticis acceperunt, cum antea baptizati non fuissent, sola invocatione Spiritus Sancti per impositionem manuum confirmandi sunt.*

CAPUT II.
De Paedobaptismo.

I. De Baptismo infantium, seu parvolorum, idest, eorum, qui per aetatem ratione nondum utuntur, ut recte notavit Estius in IV. Sententiarum, Distinctione IV. §. XXIII. varii extiterunt, atque adhuc extant errores, aliis prorsus negantibus eos baptizari licere, aliis id permittentibus quidem, sed negantibus eos baptizari licere, aliis id permittentibus quidem, sed negantibus, utilitatem aliquam inde parvulis accedere; aliis denique, licet utilitatem agnoscent, necessitatem tamen eius abnuentibus. Nam praeter Anabaptistas, qui prorsus tollunt infantium Baptismum, atque eos baptizatos in adulta aetate rebaptizant, Pelagiani quidem valere parvulis Baptismum dixerunt, non ad vitam aeternam, quam iis etiam absque Baptismo promittebant. Fuerunt et alii perperam de Baptismo parvolorum sentientes, ut Hierachitae, qui omnem salutis spem parvulis etiam baptizatis adimebant, eo quod certare nequirent, cum scriptum sit: *Non corinabitur, nisi qui legitime certaverit.* De quibus vide S. Epiphanium Haeresi LXVII. Claudius Salmasius sub dicto Simplicii Verini nomine libro de *Transubstantiatione ad Justum Pacium contra Hugonem Grotium* scribit, primis duobus saeculis neminem baptismum accepisse, nisi aetate iam adulta. In eadem sententia sunt Paulus Colomesius, in *Observationibus sacris* pag. 15.; Grotius, in *Epistolis ad Gallos*, pag. 418.; Vitrina, de *Paedobaptismo*; Van-Dale, in *Historia Baptismorum Hebraicorum, et Christianorum*; aliisque. At haec doctrina omni destituitur antiquitatis praesidio, et satis refellitur ex Patrum testimoniosis, quibus Baptismum infantium inde usque a saeculo Apostolorum viguisse, constanterque in Ecclesia servatum, edocemur. Atque ut ab ipsa apostolica aetate exordiamur, S. Clemens Romanus *Epistola ad Corinthios* infantes originaria labe inquinatos esse aperte adserit;

eos igitur Baptismo ab hisce sordibus abluedos esse intelligit; quippe de parvulis Jesus Christus dixerat: *Talium est regnum caelorum*, atque eodem Jesu Christo docente: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto, non potest introire in regnum caelorum*. Irenaeus, qui ver gente saeculo primo natus, altero Ecclesiae saeculo floruit, et Sancti Polycarpi, qui Apostolum Joannem audit discipulus fuit, peccati originalis doctrinam exponens, illud nonnisi per Baptismum deleri docet, eoque adultos aequae ac infantes indigere, ut ab ea originaria labe abluantur, apertissime tradit: *Christus*, inquit, Lib. II. aduersus haereses cap. 39., *omnes venit per seipsum salvare, omnes, inquam, qui per eum renascuntur in Deum; infantes, et parvulos et pueros, et iuvenes, et seniores*. Ideo per omnem venit aetatem, et infantibus insans factus, sanctificans hanc ipsam habentes aetatem. Sua igitur aetate morem obtinuisse prodit Sanctus Irenaeus, quo infantes, parvuli, et pueri regenerationis lavacro abluerentur, ut in Deum renascerentur.

II Origenis, qui tertio ineunte saeculo floruit, in hanc rem testimonia adeo sunt multa, et aperta, ut nihil ipsis desiderari possit luculentius. Illud heic advertendum duco, Origenem nimurum non modo ita loqui de Paedobaptismo, ut sua aetate illum in Ecclesia viguisse significet, verum etiam illius originem ab ipsa divina institutione repetere. Ait enim in Caput sextum Epistolae ad Romanos Lib. V. cap. VI. *Ecclesia ab Apostolis traditionem suscepit etiam parvulis baptismum dare*. Sciebant enim illi, quibus mysteriorum decreta commissa sunt, quia essent in omnibus genuinae sordes peccati, quae per aquam et Spiritum ablui deberent. Cyprianus, et quae sub ipso Carthaginiensis Synodus habita est, omnino pro Paedobaptismo dimicarunt. Cum enim nonnulli ex circumcisionis lege octavo die Baptismum conferendum esse docerent; tum ipse, tum reliqui Synodi Patres Ecclesiae consuetudinem secuti, eam opinionem improbarunt. Ex quo sane patet, veluti novam reiectam suis eorum sententiam, qui parvulos definito quodam tempore ad Baptismum admitti

debere arbitrabantur. S. Joannes Chrysostomus Homilia ad Neophytes: *Hac de causa, inquit, etiam infantulos baptizamus, ut non sint coquinati peccato, ut eis addatur sanctitas, iustitia, adoptio, haereditas, fraternitas Christi, ut eius membra sint omnes, ut Spiritus habitat in eis*. Ex Hieronymo Epistola ad Laelam, ubi eos sceleris arguit, qui Christianorum infantibus Baptisma recusaverint. Et in fine Libri tertii contra Pelagianos, adducto Cypriani testimonio ex Epistola ad Fidum, concludit: *baptizandos esse infantes non solum in Regnum Caelorum, ut asserebant Pelagiani, sed etiam in remissionem peccatorum*, videlicet peccati originalis. Quamobrem iure quodam suo parvulos baptizandi morem, antiquam Fidei regulam appellat Augustinus Serm. CLXXIV. Quod quidem adeo verum est, ut ipsi Pelagiani, quibus originele peccatum eliminare placuit, constantem ac manifestam huiusmodi traditionem diffiteri ausi non sint. Testatur idem Augustinus de peccat. mer. cap. XXXVI., ubi de Pelagianis ait: *Quia parvulos baptizandos esse concedunt, qui contra auctoritatem universae Ecclesiae procul dubio per Dominum et Apostolos traditam venire non possunt; concedant oportet, eos egere beneficiis Mediatoris*. Insuper ab antiquissimis temporibus infantes citra vitae periculum baptizatos fuisse, adstruunt etiam christiana Inscriptioes. Achillam Neophytam unius anni mensium V. invenies in Muratori Thesauro pag. 1819. In Museo Veronensi pag. 180. Q. VIMINATIUM NEOFITUM offendimus qui vixit annos P. M. V. seu plus minus quinque Confer Victorium, in numero aereo veterum christianorum part. 11. cap. 17.; et Fabretum, Inscriptioes domesticae cap. VIII, num. 70.